

MÄÄRUS

12.10.2023 nr 61

Väikese ja keskmise suurusega ettevõtja arenguprogrammi toetus

Määrus kehtestatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse (edaspidi *ÜSS2021_2027*) § 10 lõike 2 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Reguleerimisala

(1) Määrusega sätestatakse *ÜSS2021_2027* § 1 lõike 1 punktis 1 nimetatud rakenduskava (edaspidi *rakenduskava*) poliitikaeesmärgi 1 „Nutikam Eesti“ erieesmärgi „VKEde kestliku majanduskasvu ja konkurentsivõime tõhustamine ning VKEdes töökohtade loomine, muu hulgas tootlike investeeringute kaudu“ meetme nr 21.1.3.1 „Ettevõtluskeskkonna arendamine, rahvusvahelistumise toetamine ja investeeringute soodustamine“ sekkumise nr 21.1.3.13 „Ettevõtte arenguprogramm *light*“ elluviimiseks toetuse andmise ja kasutamise tingimused ja kord.

(2) Toetus on suunatud Vabariigi Valitsuse heaks kiidetud „Teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukavas 2021–2035“ nimetatud eesmärkide täitmiseks.

(3) Toetuse andmise sihtpiirkond on kogu Eesti territoorium, välja arvatud Harju maakond ja Tartu linn.

(4) Määruse alusel toetatavate projektide tegevused aitavad kaasa Riigikogu heaks kiidetud Eesti pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ (edaspidi „*Eesti 2035*“) sihi „Eesti majandus on tugev, uuendusmeelne ja vastutustundlik“ eesmärkide saavutamisse ning arvestavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.06.2021, lk 159–706) (edaspidi *ühissätete määrus*), artiklis 9 nimetatud horisontaalseid põhimõtteid.

(5) Määrust ei kohaldata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1058, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi (ELT L 231, 30.06.2021, lk 60–93),

artikli 7 lõikes 1 sätestatud juhtudel ning justiitsministri 28. detsembri 2005. a määruse nr 59 „Kohtule dokumentide esitamise kord“ lisas 16 „Eesti majanduse tegevusalade klassifikaator (EMTAK)“ sätestatud järgmiste tegevusvaldkondade projektidele:

- 1) põllumajandus, metsamajandus ja kalapüük (EMTAK 2008 jagu A) ning kala, vähilaadsete ja limuste töötlemine ja säilitamine (EMTAK 2008 jagu C 102);
- 2) kinnisvaraalane tegevus (EMTAK 2008 jagu L);
- 3) tubakatoodete tootmine (EMTAK 2008 jagu C 120);
- 4) hasartmängude ja kihlvedude korraldamine (EMTAK 2008 jagu R 920);
- 5) finants- ja kindlustustegevus (EMTAK 2008 jagu K);
- 6) juriidilised toimingud ja arvepidamine (EMTAK 2008 jagu M 69), peakontorite tegevus ja juhtimisalane nõustamine (EMTAK 2008 jagu M 70), reklaamindus ja turu-uuringud (EMTAK 2008 jagu M 73);
- 7) rentimine ja kasutusrent ning ajutise tööjõu rent (EMTAK 2008 jagu N 77 ja EMTAK 2008 jagu N 782);
- 8) hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukite ja mootorrataste remont (EMTAK 2008 jagu G);
- 9) kivi- ja pruunsöe kaevandamine (EMTAK 2008 jagu B 05), nafta ja maagaasi tootmine ja tootmist abistavad tegevusalad (EMTAK 2008 jagu B 06 ja B 091) ning koksi ja puhastatud naftatoodete tootmine (EMTAK 2008 jagu C 19).

(6) Toetust taotletakse ning toetuse kasutamise seotud teavet, maksetaotlusi, kuludokumente ja aruandeid esitatakse, taotluse rahuldamise, rahuldamata jätmise ja finantskorrektsiooni otsus toimetatakse kätte, taotlus- ja aruandevormid ning juhendid tehakse kättesaadavaks ÜSS2021_2027 § 21 lõikes 3 sätestatud e-toetuse keskkonnas (edaspidi *e-toetuse keskkond*).

(7) Määruse alusel toetuse taotlemisele, taotleja kohta esitatud nõuetele, taotluse menetlemisele ja rahuldamisele, taotluse rahuldamise otsuse muutmisele ja kehtetuks tunnistamisele, kulude abikõlblikkusele, projektide valikukriteeriumite ja -metoodika ning ostumenetluse osas, toetuse saaja kohustuste osas ning kõiges muus määruses toodule kohaldatakse Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määrust nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ühendmäärus*) käesolevas määruses toodud erisustega.

§ 2. Riigiabi

(1) Paragrahvis 6 sätestatud tegevusteks antav toetus on riigiabi konkurentsiseaduse § 30 lõike 1 mõistes või vähese tähtsusega abi konkurentsiseaduse § 33 lõike 1 ja Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8) (edaspidi *vähese tähtsusega abi määrus*), mõistes.

(2) Toetuse andmisel vähese tähtsusega abina kohaldatakse vähese tähtsusega abi määruses ja konkurentsiseaduse §-s 33 sätestatud ning toetuse andmisel Euroopa Komisjoni määruses (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1–78), (edaspidi *üldine grupierandi määrus*) sätestatud abina kohaldatakse üldise grupierandi määruses ja konkurentsiseaduse §-s 34² sätestatud.

(3) Toetust antakse järgmiselt:

- 1) paragrahvi 6 lõike 1 punktis 1 nimetatud tegevuseks antav toetus on koolitusabi üldise grupierandi määruse artikli 31 tähenduses või vähese tähtsusega abi;

- 2) paragrahvi 6 lõike 1 punktis 2 nimetatud tegevuseks antav toetus on protsessi- ja organisatsiooniinnovatsiooniks antav abi üldise grupierandi määruse artikli 29 tähenduses või vähese tähtsusega abi;
- 3) paragrahvi 6 lõike 1 punktis 3 nimetatud tegevuseks antav toetus on teadus- ja arendustegevuse (edaspidi *TA tegevus*) projektidele antav abi üldise grupierandi määruse artikli 25 tähenduses või väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele antav innovatsiooniabi üldise grupierandi määruse artikli 28 tähenduses või vähese tähtsusega abi;
- 4) paragrahvi 6 lõike 1 punktides 4 ja 5 nimetatud tegevusteks antav toetus on vähese tähtsusega abi;
- 5) paragrahvi 6 lõike 4 punktis 1 nimetatud tegevuseks antav toetus on TA tegevuse projektidele antav abi üldise grupierandi määruse artikli 25 lõike 2 punktide b ja d mõistes või vähese tähtsusega abi;
- 6) paragrahvi 6 lõike 4 punktis 2 nimetatud tegevuseks antav toetus on TA tegevuse projektidele antav abi üldise grupierandi määruse artikli 25 lõike 2 punkti c mõistes või vähese tähtsusega abi;
- 7) paragrahvi 6 lõike 4 punktis 3 nimetatud tegevuseks antav toetus on väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele antav innovatsiooniabi üldise grupierandi määruse artikli 28 tähenduses või vähese tähtsusega abi.

(2) Vähese tähtsusega abi suuruse arvestamisel loetakse üheks ettevõtjaks sellised ettevõtjad, kes on vähese tähtsusega abi määruse artikli 2 lõike 2 kohaselt seotud.

(3) Vähese tähtsusega abi puhul võetakse toetuse andmisel arvesse vähese tähtsusega abi määruse artiklis 5 sätestatud kumuleerimisreegleid.

(4) Vähese tähtsusega abi määruse kohaselt taotlejale antud vähese tähtsusega abi koos määruse alusel taotletava vähese tähtsusega abiga ja käesolevas paragrahvis nimetatata Euroopa Komisjoni määruste kohaselt antud vähese tähtsusega abiga ei tohi jooksva majandusaasta ja kahe eelnenud majandusaasta jooksul kokku ületada 200 000 eurot. Maanteetranspordi valdkonnas tegutseva rendi või tasu eest kaupu vedava ettevõtjast taotleja puhul ei tohi nimetatud abi ületada 100 000 eurot.

(5) Juhul kui taotleja on saanud vähese tähtsusega abi Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 360/2012 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele antava vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 114, 26.04.2012, lk 8–13) tähenduses, ei tohi talle jooksva ja kahe eelnenud majandusaasta jooksul Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 360/2012 ja vähese tähtsusega abi määruse alusel antud vähese tähtsusega abi koos määruse alusel taotletava vähese tähtsusega abiga ületada 500 000 eurot.

(6) Toetust ei anta:

- 1) riigiabi või vähese tähtsusega abi saajale, kellele Euroopa Komisjoni eelneva otsuse alusel, millega abi on tunnistatud ebaseaduslikuks ja siseturuga kokku sobimatuks, esitatud korraldus abi tagasimaksmiseks on täitmata;
- 2) üldise grupierandi määruse artikli 1 lõigetes 2–5 sätestatud juhtudel;
- 3) vähese tähtsusega abi määruse artikli 1 lõikes 1 sätestatud juhtudel.

§ 3. Terminid

Määruses kasutatakse termineid järgmises tähenduses:

1) arendustöötaja – ettevõtja töötaja või võlaõigusliku lepingu alusel tegutsev füüsiline isik, kes tegeleb toote-, teenuse-, protsesside ning müügi- ja turundustegevuse arendamisega seotud

aluspõhimõtete, strateegiate ja nendega seotud tegevuskavade ning üksiktegevuste väljatöötamise ja ettevõtja äripraktikas rakendamisega;

2) mikro-, väikese ja keskmise suurusega ettevõtja – ettevõtja, kes vastab üldise grupierandi määruse lisa I artikli 2 punktides 1, 2 või 3 sätestatud kriteeriumitele (edaspidi *VKE*).

§ 4. Toetuse andmise eesmärk ja tulemus

(1) Toetuse andmise eesmärk on VKEdel lisandväärtuse ja ekspordivõimekuse kasvatamine ja seeläbi konkurentsivõime suurendamine.

(2) Toetuse andmise alameesmärgid on:

1) ettevõtja juhtimismudeli ja -kvaliteedi terviklik kasvatamine;

2) ettevõtja muudetud ärimudeli rakendamine;

3) ettevõtja toote, teenuse või tehnoloogia väljaarendamine ja turule viimine;

4) ettevõtja toote või teenusega seotud protsesside kohandamine, arendamine ja rakendamine.

(3) Toetuse andmine panustab rakenduskava väljundnäitajate „Toetatavad ettevõtjad“ (millest: mikro-, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad) ja „Toetustega toetatavad ettevõtjad“ saavutamisse. Väljundnäitajas „Toetatavad ettevõtjad“ peetakse arvestust mikro-, väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate kaupa.

(4) Toetuse andmine panustab rakenduskava tulemusnäitaja „VKEd, kellel on suurem lisandväärtus töötaja kohta“ saavutamisse.

(5) „Eesti 2035“ aluspõhimõtete hoidmist ja sihtide saavutamist tasakaalustatud regionaalset arengut, soolist võrdõiguslikkust, võrdseid võimalusi, ligipääsetavust ning keskkonna- ja kliimaeesmärke toetaval moel hinnatakse toetuse andmisel järgmiste näitajatega, millele vastavuse tagamisel lähtub taotleja rakendusüksuse veebilehel avaldatud selgitavast juhisest:

1) soolise võrdõiguslikkuse indeks;

2) hoolivuse ja koostöömeelsuse mõõdik;

3) ligipääsetavuse näitaja;

4) väljaspool Harjumaad loodud sisemajanduse kogutoodang elaniku kohta Euroopa Liidu 27 keskmisest;

5) ressursitootlikkus.

(6) Toetusega panustatakse riigieelarve seaduse § 20 lõike 4 kohaselt kinnitatud ettevõtluskeskkonna programmi meetme „Ettevõtluskeskkonna arendamine, rahvusvahelistumise toetamine ja investeringute soodustamine“ tegevuse „Ettevõtete konkurentsivõime ja ekspordi edendamine“ eesmärkide saavutamisse.

(7) Toetuse andmise tulemusel peab toetuse saaja täitma projekti abikõlblikkuse perioodi lõppemise aastale järgneva teise majandusaasta lõpuks võrrelduna projekti algusaastaga järgmised tingimused:

1) kasvama toetust saanud ettevõtja lisandväärtus minimaalselt 15 protsenti ja

2) kasvama toetust saanud ettevõtja ekspordi müügitulu minimaalselt 15 protsenti.

(8) Kui toetust saanud ettevõtja teadus- ja arendustegevuse kulud moodustavad vähemalt 25 protsenti toetatud projekti mahust, ei pea täitma lõike 7 punktis 2 sätestatud tingimust.

§ 5. Rakendusasutus ja rakendusüksus

(1) Rakendusasutus on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (edaspidi *rakendusasutus*).

(2) Rakendusüksus on Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus (edaspidi *rakendusüksus*).

2. peatükk

Toetatavad tegevused, kulude abikõlblikkus ja toetuse määr

§ 6. Toetatavad tegevused

(1) Toetust antakse §-s 4 nimetatud eesmärkide, tulemuse ning tulemus- ja väljundnäitajate saavutamisse panustava projekti järgmistele tegevustele:

- 1) personali, juhtimise ning teenuste ja toodete arendamine;
- 2) protsessi- ja organisatsiooniinnovatsiooni elluviimine;
- 3) toote või teenuse arendustegevuse elluviimine;
- 4) toote või teenuse müügi- ja turundustegevuse arendamine ja elluviimine;
- 5) seadmete soetamine.

(2) Lõike 1 punktis 1 nimetatud tegevuse elluviimiseks toetatakse järgmisi tegevusi:

- 1) personali arendamiseks koolituste sisseostmine;
- 2) juhtimisalaste arendustegevuste elluviimine, vastavate koolituste sisseostmine ja koolitustel osalemine;
- 3) toote või teenuse arendamiseks ja turule toomiseks vajaminevate koolituste sisseostmine.

(3) Lõike 1 punktis 2 nimetatud tegevuse elluviimiseks toetatakse järgmisi tegevusi:

- 1) ettevõtja töökorralduse arendamine, selleks vajalike personali, materjalide, laovarude ja seadmete töö plaanimine ning ressurside plaanimise, hankimise, tarnimise ja juhtimisega seotud tarkvaralahenduste ostmine, arendamine ja juurutamine;
- 2) andmete liikumise ning IT-arhitektuuri kaardistus ja loomine koos küberturvalisuse lahendustega;
- 3) protsessiarendamise nõustamisteenuse sisseostmine;
- 4) uue arendustöötaja palkamine ja rakendamine;
- 5) kestliku ärimudeli väljatöötamine ja juurutamine.

(4) Lõike 1 punktis 3 nimetatud tegevuse elluviimiseks toetatakse järgmisi tegevusi:

- 1) rakendusuuringud;
- 2) tootearendus;
- 3) teostatavusuuringud;
- 4) toote, teenuse või protsessi arendamisega seotud nõuandeteenuse ja tugiteenuse, vastavuskatsetuste ja sertifitseerimistegevuse sisseostmine ja läbiviimine.

(5) Lõike 1 punktis 4 nimetatud tegevuse elluviimiseks toetatakse järgmisi tegevusi:

- 1) hanke- ja tarnestrategia ja vastava tegevuskava sisseostmine;
- 2) müügi- ja turundus- ning hanke- ja tarnetegevuse arendusega seotud nõustamisteenuse, sihtturu nõustamisteenuse ja partneriotsingute sisseostmine;
- 3) toote või teenuse tutvustamiseks tootenäidiste ja turundusmaterjali valmistamine ning osalemine välismessidel ja -näitustel, välja arvatud messil, millel Eesti on esindatud ühisstendiga.

(6) Lõike 1 punktis 5 nimetatud tegevuse elluviimiseks toetatakse järgmisi tegevusi:

- 1) tootmiseks vajalike seadmete soetamine, paigaldamine ja seadistamine;
- 2) ettevõtja arenguks vajaliku tarkvara soetamine.

(7) Toetatakse tegevust, mis vastab keskkonnaalastele õigusaktidele ning millega ei tekitata olulist kahju Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike

investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.06.2020, lk 13–43), artikli 17 tähenduses.

(8) Toetust ei anta ettevõtjale, kes on toetust saanud ettevõtlusministri 5. jaanuari 2016. a määruse nr 2 „Ettevõtte arenguprogrammi toetusmeede“ alusel või perioodi 2021–2027 meetme nr 21.1.1.1 „Ettevõtete TAI-mahukuse ja teadmussiirde võimekuse suurendamine“ sekkumisest 21.1.1.13 „Ettevõtte arenguprogramm (sh Ettevõtte arenguprogramm, Ettevõtja tootearendusprogramm, Arenduskeskuste toetus)“ alategevuse „Ettevõtte arenguprogramm“.

§ 7. Kulude abikõlblikkus

(1) Abikõlblikud on järgmised § 6 lõike 1 punktis 1 nimetatud tegevuse elluviimiseks vajalikud kulud:

- 1) koolitajate töötasu tundide eest, mille jooksul koolitajad koolitusel osalevad ja koolitajate töötasult kinnipidamisele ja maksmisele kuuluvad maksud ja maksed;
- 2) koolitatava personali otseselt koolitusprojektiga seotud lähetuse sõidukulud;
- 3) materjalide, tarvikute, töövahendite kulud ulatuses, mil neid kasutatakse üksnes projektiga seotud tegevuste elluviimiseks;
- 4) koolitusega seotud nõustamisteenuste kulud.

(2) Abikõlblikud on järgmised § 6 lõike 1 punktis 2 nimetatud tegevuse elluviimiseks vajalikud kulud:

- 1) protsessiarendamise personalikulud;
- 2) töökorralduse parendamiseks vajamineva immateriaalse vara ostmise, arendamise ja juurutamisega seotud sisseostetud teenuse kulud;
- 3) arendustöötaja personalikulu ühendmääruse § 16 lõike 1 punktide 1, 4, 5 ja 6 ning lõike 4 kohaselt.

(3) Abikõlblikud on järgmised § 6 lõike 1 punktis 3 nimetatud tegevuse elluviimiseks vajalikud kulud:

- 1) toote või teenuse arendamisega seotud töötajate personalikulu ühendmääruse § 16 lõike 1 punktide 1, 4, 5 ja 6 ning lõike 4 ja üldise grupierandi määruse artikli 25 lõike 3 punkti a kohaselt;
- 2) patendi ja muu immateriaalse vara valideerimise ja kaitsmise kulud;
- 3) turutingimustel ja välisallikast ostetud või litsentsitud lepinguliste teadusuuringute, teadmiste ja patentide kulud ning üksnes projekti jaoks kasutatud nõustamisteenuste ja muude sarnaste teenuste kulud;
- 4) toote, teenuse või protsessi arendamisega otseselt seotud materjali ja tarvikute kulud, mis on tehtud projektist lähtuvalt;
- 5) toote, teenuse või protsessi arendamisega seotud nõuandeteenuste ja tugiteenuste, patentide ja muude immateriaalsete varade omandamise, valideerimise ja kaitsmise kulud.

(4) Abikõlblikud on järgmised § 6 lõike 1 punktis 4 nimetatud tegevuse elluviimiseks vajalikud kulud:

- 1) müügikulud ja turunduskulud ning hanke- ja tarnestrategia ja asjakohase tegevuskava ostmise kulud;
- 2) müügikulud ja turunduskulud ning hanke ja tarnetegevuse arendamise nõustamisteenuse ostmise kulud;
- 3) uue toote või teenuse tutvustamiseks vajalike tootenäidiste ja turundusmaterjalide valmistamisega seotud ühekordne materjalikulu ja ühekordse sisseostetava teenuse kulu;
- 4) välismessidel osalemisega seotud väljapanekukoha üürimise, ülesseadmise, turundusmaterjalide ja tootenäidiste koostamise ja transpordi ning töötajate lähetamise kulud.

(5) Abikõlblikud on järgmised § 6 lõike 1 punktis 5 nimetatud tegevuse läbiviimiseks vajalikud kulud:

- 1) masinate ja seadmete ning nende kasutamiseks vajaliku immateriaalse vara, litsentside, ostmise kulu või kapitalirendi tüüpi liisingulepingu alusel projekti abikõlblikkuse perioodi jooksul tasumisele kuuluvad liisingumaksud;
- 2) vara seadistamise kulu, transpordikulu ja transportimiseks vajalik kindlustuskulu juhul, kui see sisaldub vastava vara soetusmaksumus.

(6) Juhul kui kogu projektile eraldatav toetus on vähese tähtsusega abi, on abikõlblik kaudne kulu seitse protsenti projekti abikõlblikest kuludest.

(7) Abikõlbmatud on:

- 1) käibemaks;
- 2) ühendmääruse § 16 lõike 1 punktides 2, 3 ja 7 sätestatud kulud.

(8) Kuludokumendi abikõlblike kulude summa peab olema käibemaksuta vähemalt 100 eurot.

§ 8. Projekti abikõlblikkuse periood

(1) Projekti abikõlblikkuse periood on taotluse rahuldamise otsuses määratud ajavahemik, millal projekti tegevused algavad ja lõpevad ning projekti teostamiseks vajalikud kulud tekivad. Taotleja ei tohi projektiga seotud tegevustega alustada ega võtta kohustusi nende tegevuste elluviimiseks enne taotluse esitamist rakendusüksusele.

(2) Projekti abikõlblikkuse periood algab taotluse esitamise hetkest või taotluse rahuldamise otsuses sätestatud hilisemast kuupäevast ning lõpeb taotluse rahuldamise otsuses sätestatud kuupäeval, kuid mitte hiljem kui 31. augustil 2029.

(3) Projekti abikõlblikkuse periood on maksimaalselt 24 kuud.

(4) Toetuse saaja võib taotleda abikõlblikkuse perioodi pikendamist mõjuval põhjusel ja tingimusel, et saavutatav tulemus seondub jätkuvalt meetme eesmärkidega ja projektiga ning projekti tegevused viiakse ellu hiljemalt 31. augustil 2029. Pikendamisel võib abikõlblikkuse periood ületada lõikes 3 sätestatud abikõlblikkuse perioodi kestust.

(5) Projekt loetakse lõppenuks, kui rakendusüksus on kinnitanud lõpparuande ja teinud toetuse saajale lõppmakse.

§ 9. Toetuse piirsumma ja osakaal

(1) Toetuse miinimumsumma on 10 000 eurot ja maksimumsumma 200 000 eurot ühe toetuse saaja kohta.

(2) Toetuse osakaal projekti abikõlblike kulude kogumaksumusest on:

- 1) mikroettevõtjast ja väikese suurusega ettevõtjast toetuse saajal kuni 45 protsenti;
- 2) keskmise suurusega ettevõtjast toetuse saajal kuni 35 protsenti.

(3) Omafinantseeringu määr peab katma abikõlblikest kuludest selle osa, mida toetus ei kata. Omafinantseeringuna ei käsitata teisi riigi, kohaliku omavalitsuse üksuse, Euroopa Liidu institutsioonide või fondide või muust välisvahendist antud tagastamatuid toetusi.

3. peatükk

Nõuded taotlejale ja taotlusele

§ 10. Nõuded taotlejale

(1) Taotleja võib olla Eesti äriregistris registreeritud VKE. Taotleja või temaga valitseva mõju kaudu seotud ettevõtja taotluse esitamisele eelnenud kahe majandusaasta keskmine müügitulu majandusaasta aruannete kohaselt on iga majandusaasta kohta vähemalt 200 000 eurot ja taotlejas töötab täistööajaga vähemalt kaks inimest.

(2) Taotleja peab vastama järgmistele nõuetele:

- 1) taotlejal on olemas nõutav omafinantseering;
- 2) taotleja või tema üle valitsevat mõju omava isiku suhtes ei ole algatatud likvideerimis-, sundlõpetamis- ega pankrotimenetlust, tehtud kustutamishoiatust ega pankrotiotsust.

§ 11. Eelnõustamine

(1) Enne taotluse esitamist on taotleja kohustatud läbima rakendusüksuse tehtava eelnõustamise, mille käigus antakse eelhinnang taotlejale ja kavandatavale projektile, plaanitavate tegevuste teostatavusele ja taotlejas osalust omavate isikute suutlikkuse kohta projekt ellu viia ning esitatakse soovitusel ja ettepanekud puuduste kõrvaldamiseks.

(2) Rakendusüksus koostab eelhinnangu ühe kuu jooksul alates nõustamisest, mis edastatakse taotlejale e-kirja teel. Eelhinnang ei ole eelhaldusakt ega piira rakendusüksuse kaalutusõigust taotluse hindamisel.

(3) Eelhinnang kehtib kolm kuud selle andmisest arvates.

(4) Negatiivne eelhinnang antakse kui arenguplaan ei vasta määruse paragrahvis 4 sätestatud eesmärkidele ning tulemustele või paragrahvis 12 sätestatud nõuetele.

§ 12. Nõuded taotlusele

Taotlus peab sisaldama järgmisi andmeid ja kinnitusi:

- 1) taotleja ärinimi, registrikood, asukohta aadress ja tõendid, millest nähtub, et taotleja on VKE;
- 2) taotluses kirjeldatud tegevused panustavad §-s 4 nimetatud eesmärkide, tulemuse ning tulemus- ja väljundnäitajate saavutamisesse;
- 3) paragrahvis 6 nimetatud tegevus, mille elluviimiseks toetust taotletakse;
- 4) projekti kogueelarve, taotletavad toetussummad tegevuste kaupa ja nõutav omafinantseering;
- 5) arenguplaan, mille on rakendusüksus eelnõustamisel heaks kiitnud;
- 6) projektiplaan, mis sisaldab tegevuskava, finantsnäitajaid, eesmärke, mõõdetavaid tulemusi ja meeskonna rollide ja pädevuste kirjeldust;
- 7) bilanss ja kasumiaruanne taotluse esitamisele eelnenud kvartali seisuga, kui andmed ei ole äriregistrist kättesaadavad;
- 8) projekti elluviimise algus- ja lõpukuupäev ning asukoht kohaliku omavalitsuse üksuse täpsusega;
- 9) riigiabi liik, mida projekti tegevusteks taotletakse;
- 10) teave, kui taotleja on projektile või projekti osadele tegevustele taotlenud toetust samal ajal muudest riigieelarvelistest, kohaliku omavalitsuse üksuse, Euroopa Liidu institutsioonide või fondide või muust välisvahendist;
- 11) volikiri, kui taotleja esindusõiguslik isik tegutseb volituse alusel;
- 12) kinnitus, et projekti elluviimisel ei rikuta Euroopa Liidu põhiõiguste hartas toodud põhiõigusi;

13) kinnitus, et projekti elluviimisel järgitakse „ei kahjusta oluliselt“ põhimõtet, mille kohaselt ei tekitata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852, artiklis 17 sätestatud olulist kahju ühelegi artiklis 9 sätestatud keskkonnanäesmärgile;

14) kinnitus, et esitatud andmed on õiged ja täielikud.

4. peatükk **Toetuse taotlemine**

§ 13. Toetuse taotlemine

(1) Toetust taotletakse jooksvalt kuni meetme rahastamise eelarve ammendumiseni või toetuse taotlemise perioodi lõppemiseni. Taotluste vastuvõtmise alustamisest, peatamisest ja lõpetamisest ning meetme eelarvest annab rakendusüksus teada oma veebilehel.

(2) Rakendusüksus lõpetab taotluste vastuvõtmise, kui meetme rahastamise eelarve jääk saab võrdseks menetluses olevate, kuid veel otsustamata taotluste mahuga.

(3) Hetkest, mil registreeritud taotluste, mille kohta ei ole tehtud rahuldamise või rahuldamata jätmise otsust, taotletav rahaline summa saab vähemalt võrdseks meetme tegevuse eelarve vaba jäägiga, menetletakse taotlusi nende esitamise järjekorras.

5. peatükk **Taotluse menetlemine**

§ 14. Taotluse menetlemine

(1) Taotluse menetlemise tähtaeg on 30 tööpäeva alates taotluse esitamisest. Taotluse esitamise aeg on kuupäev, millal taotleja kinnitab taotluse e-toetuse keskkonnas.

(2) Taotluse menetlemise aega võib ühendmääruse § 6 lõikes 2 sätestatud juhul pikendada kümne tööpäeva võrra, millest teavitatakse taotlejat.

(3) Rakendusüksus teeb taotluse rahuldamata jätmise otsuse taotlust sisuliselt hindamata, kui taotleja ei ole lõike 2 alusel määratud tähtaja jooksul puudusi kõrvaldanud.

§ 15. Taotleja ja taotluse nõuetele mittevastavaks tunnistamine

Rakendusüksus teeb taotluse rahuldamata jätmise otsuse taotlust sisuliselt hindamata, kui taotleja või taotlus ei vasta määruses sätestatud nõuetele.

§ 16. Taotluse valikukriteeriumid ja -metoodika

(1) Hindamine viiakse ellu rakendusüksuse koostatud valikumetoodika alusel. Valikumetoodika koostamisel lähtutakse lõikes 4 sätestatud valikukriteeriumidest. Valikumetoodika avalikustatakse rakendusüksuse ja korraldusasutuse veebilehtedel hiljemalt taotluste vastuvõtmise alustamise päeval.

(2) Taotluste hindamisel ekspertide kasutamise korral pikeneb taotluse menetlemise tähtaeg ekspertiisi teostamiseks kuluva aja võrra, kuid mitte rohkem kui kümme tööpäeva. Menetlemise tähtaja pikenedes teavitab rakendusüksus taotlejat viivitamata.

(3) Taotlust hinnatakse hindega skaalal 0 kuni 4. Taotluse hindamisel antud koondhinne moodustub valikukriteeriumide hinnete kaalutud keskmisest.

(4) Nõuetele vastavaks tunnistatud taotlusi hindab hindamiskomisjon järgmiste valikukriteeriumide alusel:

- 1) projekti kooskõla valdkondlike arengukavadega, mõju rakenduskava erieesmärgi ja meetme eesmärkide saavutamisele – koondhindest 35 protsenti;
- 2) projekti põhjendatus – koondhindest 15 protsenti;
- 3) projekti kuluefektiivsus – koondhindest 15 protsenti;
- 4) taotleja suutlikkus projekti ellu viia – koondhindest 30 protsenti;
- 5) projekti kooskõla „Eesti 2035“ aluspõhimõtete ja sihtidega – koondhindest viis protsenti.

§ 17. Hindamiskomisjoni moodustamine

(1) Rakendusüksusel on õigus moodustada taotluse hindamiseks hindamiskomisjon ning kaasata eksperte. Hindamiskomisjoni moodustamise ja liikmed kooskõlastab rakendusüksus rakendusasutusega. Rakendusüksus avaldab hindamiskomisjoni liikmete nimed oma veebilehel hiljemalt taotluste vastuvõtmise alustamise päeval.

(2) Hindamiskomisjoni liikmed ja eksperdid peavad:

- 1) vastama ÜSS2021_2027 § 11 lõikes 2 sätestatud nõuetele;
- 2) kinnitama oma erapooletust ja sõltumatust hinnatavatest projektidest ja taotlejatest;
- 3) tagama hindamiskomisjoni liikmeks oleku ajal ja pärast liikmeks oleku aja lõppemist tähtajatult talle hindamiskomisjoni töö käigus teatavaks saanud informatsiooni konfidentsiaalsuse.

§ 18. Taotluse rahuldamise tingimused ja kord

(1) Rahuldatakse nõuetele vastavaks tunnistatud taotlused, mis vastavad kõikidele määruses sätestatud nõuetele ja:

- 1) on § 16 lõikes 4 nimetatud valikukriteeriumide alusel saanud koondhindeks vähemalt 2,50;
- 2) ei ole üheski § 16 lõikes 4 nimetatud valikukriteeriumidest saanud hindeks vähem kui 2,00;
- 3) mille rahastamise summa ei ületa eelarvet.

(2) Taotluse rahuldamise otsuses märgitakse:

- 1) projekti elluviimise tingimused;
- 2) aruannete esitamise tähtajad ja kord;
- 3) asjaolu, et toetus on riigiabi või vähese tähtsusega abi.

§ 19. Taotluse osaline või kõrvaltingimusega rahuldamine

(1) Taotluse võib osaliselt rahuldada põhjendatud juhul ja tingimusel, et projekti eesmärk on saavutatav ning taotleja on nõus rakendusüksuse ettepanekuga vähendada taotletud toetuse summat või muutma projektis kavandatud tegevusi. Kui taotleja ei ole nõus rakendusüksuse ettepanekuga, teeb rakendusüksus taotluse rahuldamata jätmise otsuse.

(2) Taotluse rahuldamisel kõrvaltingimusega võib taotluse rahuldamise otsuses sätestada, et projekti iga järgneva etapi rahastamise eelduseks on eelmise etapi nõuetekohane elluviimine ja tulemuste saavutamine.

(3) Taotluse tingimusliku rahuldamise otsuse põhjal ei teki toetuse saajal õigust toetuse maksetele. Õigus toetuse maksetele tekib pärast kõrvaltingimuse saabumist või täitmist. Kui rakendusüksusel

ei ole võimalik nimetatut tuvastada infosüsteemist või andmeallikast, esitab asjakohase teabe toetuse saaja.

6. peatükk

Taotluse rahuldamise otsuse muutmine ja kehtetuks tunnistamine

§ 20. Taotluse rahuldamise otsuse muutmine

- (1) Toetuse saaja on kohustatud viivitamata taotlema rakendusüksuselt taotluse rahuldamise otsuse muutmist nende tegevuste muutmise korral, mis on otseselt seotud või mõjutavad oluliselt taotluse rahuldamise otsusega rahastatavaid tegevusi. Toetuse saaja ei tohi nimetatud muudatusi rakendada enne, kui rakendusüksus on teinud asjakohase otsuse.
- (2) Taotluse rahuldamise otsuses ühendmääruse § 12 lõike 2 punktides 1–3 nimetatud asjaolude muutmise korral kontrollitakse enne otsuse tegemist muudatuste asjakohasust ja vajalikkust ning kui see on vajalik, siis ka käesoleva määruse § 16 lõikes 4 sätestatud projektide valikukriteeriumide alusel, kaasates vajadusel eksperte või hindamiskomisjoni.
- (3) Rakendusüksusel on õigus keelduda taotluse rahuldamise otsuse muutmisest juhul, kui soovitatav muudatus on vastuolus käesoleva määrusega.
- (4) Taotluse rahuldamise otsust võib muuta tagasiulatuvalt, kui see aitab kaasa projekti tulemuste saavutamisele ja muudatus on põhjendatud.
- (5) Taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsustab rakendusüksus 20 tööpäeva jooksul taotluse saamisest arvates.

7. peatükk

Toetuse saaja ning rakendusüksuse õigused ja kohustused

§ 21. Toetuse saaja õigused ja kohustused

- (1) Toetuse saajal on õigus saada rakendusüksuselt teavet ja selgitusi, mis on seotud ÜSS2021_2027-s ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuete ja toetuse saaja kohustustega.
- (2) Toetuse saaja täidab lisaks ühendmääruse § 10 lõikes 1 ja §-s 11 sätestatule järgmiseid kohustusi:
 - 1) kasutab toetust vastavalt taotluse rahuldamise otsuses sätestatule;
 - 2) säilitab taotluse, toetuse ja projekti teostamisega seonduvat dokumentatsiooni ja materjale kümme aastat pärast projekti lõppu;
 - 3) tagab ühissätete määruse artiklist 65 tuleneva kestuse nõude kolme aasta jooksul arvates lõppmakse tegemisest;
- (3) Toetuse andmise tulemusel peab toetuse saaja tagama projekti abikõlblikkuse perioodi lõppemise aastale järgneva teise majandusaasta lõpuks lisandväärtuse kasvu vähemalt 15 protsenti. Kui toetuse saaja TA tegevuse kulud ei moodusta vähemalt 25 protsenti toetatud projekti mahust, peab toetuse saaja ekspordi müügitulu kasvama vähemalt 15 protsenti projekti abikõlblikkuse perioodi lõppemise aastale järgneva teise majandusaasta lõpuks.

§ 22. Rakendusüksuse kohustused ja õigused

(1) Rakendusüksus täidab järgmiseid kohustusi:

- 1) nõustab taotlejaid projektiga seotud küsimustes;
- 2) edastab otsused toetuse saajale kolme tööpäeva jooksul;
- 3) teeb taotlus- ja aruandevormid ja asjakohased juhendid kättesaadavaks oma veebilehel;
- 4) toetuse tagasinõudmisel sätestab vastavas otsuses tagasinõudmise aluse, tagasinõutava summa, otsuse täitmise tähtaja ja muu otsusega seotud olulise teabe;
- 5) säilitab toetuse andmisega seotud dokumente kümme aastat alates viimase toetuse andmisest;
- 6) kontrollib projekti elluviimist;
- 7) teeb meetme rahaliste jääkide üle pidevat seiret ja vajaduse korral esitab rakendusasutusele asjakohase ülevaate;
- 8) esitab toetuse andmise ja kasutamise aruannete koostamiseks vajalikke andmeid;
- 9) koostab ja avalikustab toetuse andmise ja kasutamise ülevaated;
- 10) teavitab rakendusasutust toetuse kasutamise takistustest.

(2) Rakendusüksusel on õigus:

- 1) kontrollida toetuse saaja juures kuludokumente ja projekti tegevuste elluviimist;
- 2) tutvuda tööde tegemise käigus koostatavate dokumentidega;
- 3) kontrollida kulude abikõlblikkust;
- 4) nõuda taotluses sisalduva projekti kestuse, tegevuste, eesmärkide, tulemuste ja kulude kohta lisaandmete ja dokumentide esitamist, mis tõendavad projekti nõuetekohast teostamist ja toetuse saaja kohustuste nõuetekohast täitmist;
- 5) keelduda projekti muutmisest juhul, kui soovitatav muudatus mõjutab oluliselt projekti oodatavaid tulemusi või nende vastavust toetuse andmise eesmärkidele;
- 6) keelduda toetuse väljamaksmisest, kui toetuse saaja majanduslik olukord on sedavõrd halvenenud, et toetuse kasutamine või projekti elluviimine on ohustatud;
- 7) lõpetada toetuse väljamaksmine ning nõuda toetuse osalist või täielikku tagastamist, kui toetuse saaja rikub ÜSS2021_2027, selle alusel antud määrustes või käesolevas määruses sätestatud tingimusi või kaldub muul viisil kõrvale taotluses või taotluse rahuldamise otsuses sätestatust;
- 8) vähendada toetuse suurust proportsionaalselt projekti taotluse rahuldamise otsuses kinnitatud maksumuse vähenemisel.

8. peatükk

Aruannete esitamine ja toetuse maksmise tingimused

§ 23. Aruannete esitamine

(1) Toetuse saaja esitab taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tingimuste kohaselt rakendusüksusele projekti elluviimise kohta järgmised aruanded rakendusüksuse avaldatud vormil:

- 1) vahearuanne;
- 2) lõpparuanne.

(2) Aruannete vorme ja neis esitatavate andmete osas arvestab rakendusüksus, et:

- 1) vahearuanne sisaldab elluviidud tegevuste kirjeldust koos saavutatud tulemustega;
- 2) projekti lõpparuanne, mis esitatakse 30 kalendripäeva jooksul projekti abikõlblikkuse perioodi lõppemisest, sisaldab kogu projekti peamiste tegevuste kirjeldust, teavet projekti väljundite ja tulemuste saavutamise kohta ning toetuse saaja hinnangut strateegia „Eesti 2035“ sihtide saavutamisele ja aluspõhimõtete hoidmisele vastavalt taotluses märgitule.

(3) Projekti elluviimise järgse aruande esitab toetuse saaja rakendusüksuse nõudmisel. Rakendusüksusel on õigus nõuda nimetatud aruande esitamist kolme aasta jooksul projekti abikõlblikkuse perioodi lõppemisest.

(4) Rakendusüksus kinnitab vahearuande ja lõpparuande või lükkab tagasi 30 tööpäeva jooksul selle rakendusüksuses registreerimisest. Rakendusüksusel on õigus nõuda aruande täiendamist.

§ 24. Toetuse maksmise tingimused

(1) Toetust makstakse tegelike kulude alusel ühendmääruse § 27 lõike 1 punkti 1 kohaselt, välja arvatud § 7 lõikes 6 nimetatud kaudne kulu, mille eest makstakse toetust ühendmääruse § 28 lõike 3 kohaselt.

(2) Toetuse saaja esitab makse saamise aluseks nõutud dokumendid ja tõendid mitte tihedamini kui kord kvartalis.

(3) Kui menetlemisel ilmneb kuludokumentides puuduseid, määrab rakendusüksus nende kõrvaldamiseks kuni kümne tööpäevase tähtaja.

(4) Rakendusüksus menetleb maksetaotluse 30 tööpäeva jooksul alates kuludokumentide esitamisest.

9. peatükk Finantskorrektsioonid ja vaided

§ 25. Finantskorrektsioonide tegemine ja toetuse tagastamine

(1) Finantskorrektsiooni otsus tehakse ja toetus tagastatakse vastavalt ÜSS2021_2027 § 28–30 ja ühendmääruse § 34–38 sätestatule.

(2) Ebaseadusliku, väärkasutatud või ühisturuga kokkusobimatu riigiabi ja vähese tähtsusega abi andmise korral võib toetuse tagasinõudmise otsuse teha kümne aasta jooksul pärast toetuse saajale toetuse eraldamist ning tagasinõudmisel järgitakse konkurentsiseaduse §-s 42 sätestatut.

§ 26. Vaide esitamine

Rakendusüksuse toimingute või otsuste peale esitatakse enne halduskohtusse kaebuse esitamist vaide rakendusüksusele ÜSS2021_2027 § 31 kohaselt. Vaide lahendab haldusmenetluse seaduses sätestatud korras rakendusüksus.

(allkirjastatud digitaalselt)
Tiit Riisalo
majandus- ja infotehnoloogiaminister

(allkirjastatud digitaalselt)
Ahti Kuningas
kantsler